Українська Соціаль-Демократична Робітнича Партія

НАШЕ ЖИТТЯ

Ціна 8 коп.

Пролетарі усіх країн єднайтеся!

Орган Петроградського Комітету Української Соціаль-Демократичної Робітничої Партії.

№ 1. Пятниця. Виходить два рази на тиждень. 24 березоля (марта) 1917 р.

Умови передплати: на 1 міс.—65 коп., на 2 міс.—1 р. 10 к. на 3 міс.—1 р. 50 к.

Адреса: Контора: Вас. Остр., 11 линія д. 14, кв. 33. Редакція: Вас. Остр., 10 линія, д. 41, кв. 82.

Контора одчинена що дня од 5 до 7 увечері.

„Наше життя".

Велика Революція одчинила двері тюрем. Всіх замкнених увольнено, загнаних у темні кутки випустили на широкий, дух забиваючий простір.

Вийшла і наша газета „Наше Життя" на Волю. Досі вона ховалась по закутках од жандармів, шпиків, прокурора.

Ще до війни зачалась вона. З великими труднощами з саможертвенним ентузіазмом наші товариші у Києві, робітники-друкарі, назбирали по жменці друкарського шрифту; инші товариші добули касу, валик; треті знайшли яму, ховану від поліцайського ока, друкарку; четверті наготовили статті до другу в тій таємній друкарні. Все було готово. Але в останній момент невидящеє око жандармів проміняло крізь стіни і на товаришів упала важка жандармська лапа. Їх було арештовано, закинено в тюрми, заслано. Але не всіх. Частина з друкарнею осталась на волі. І от знов починається трудна, рискована робота: друкарню переноситься в другий город, Катеринослав. Знов шукається тиха кімната, знову, рискуючи волею, здоровьям, усім життям, готуються люди нести слово правди і свободи покривдженим. І знову, идуче жандармська лапа налягає на всю роботу.

Товаришів-катеринославців арештовують, деяких засилають в Сибір на вічне заслання, деяких у каторгу на довгі роки.

Але все ж «Наше Життя» не хотіло загинути. Перейшла вона до петроградських товаришів і почала таки зявлятись на світ.

Хоч слабенько, хоч із затинку, але так само сміливо, отверто лунав його голос.

Тепер ми виходимо на широкий світ. Перше, в отому закутку, в отих сутінках наша мова доходила до сотень вух. Тепер її слухатимуть тисячі й десятки тисяч людей. Але нам ні одного слова не треба міняти а хіба, що ми казали раніще. Так само на нашому прапорі написано: воля соціальна, воля політична й національна, воля людини й громадянина. Так само як колись тепер, як і тоді: Пролетарі усіх країн, єднайтеся!

Єднайтесь, поневолені, покривджені, зацитькані. Єднайтесь, руки натружені, серця засмучені, очі наплакані. Голосом вільним кличмо до гурту, до боротьби за ту волю, яку вже здобуто і за ту, яку ще маємо добувати. Натруженими, але розкутими, веселими руками закладаймо підвалини нового, кращого життя!

Що треба знати соціал-демократові.

Найперша задача соціал-демократичної робочої партії—скинути навіки монархію (царську власть) і завести демократичну республіку. Такий порядок дає народом повне народоправство, себ то такий лад коли вся власть належить депутатам, вибраним народом. Вибори в палату депутатів повинні бути: всеобщні, себ то такі, коли кожна людина, не дивлячись на те якого вона полу, віри та нації, має право подавати голоса. Рівні, себ то такі, коли кожна доросла людина чи багата чи бідна, має право подавати голоса тільки раз. Безпосередні, себ то такі, коли усі люде подають свої голоси за кандидатів в саму думу, а не за виборщиків, що вже потім з серед себе вибирають депутатів. Тайні, себ то такі, коли імя депутата пишуть на листочку і кидають в скриньку; так що ніхто не знає за кого хто подав голос. Народні обранці засідають два роки і за сей час одержують гроші за свою законодавчу роботу. Республиканський лад дає громадянам незалежність особи і дому: ніхто не має права арештувати без приказу судової власти; ніхто не має права без приказу трусити кого небудь в його домі.

Волю слова, волю віри, волю друку (писати й друкувати), волю збиратись де й коли хто схоче, волю покинути роботу на фабриці або в економії, як робочий вважає, що не має вигоди робити. Це зветься—воля забастовок (страйків). Свобода союзів (спілок). Можна засновувати товариства для всякої цілі.

Повну рівноправність всіх громадян незалежно від їх віри, полу і національности.

Право кожного громадянина позивати законним порядком на суд присяжних засідателів вищого урядовця (чиновника).

Судіїв вибирає народ.

Замість армії буде заведено народню милицію (ополчення).

Церква відривається од держави, духовні особи не мають права брати грошей од влади.

По школах діти вчаться безплатно і обовязково. Дітям бідних батьків дається їжа, одежа, і книжки на казенний кошт.

С. д. партія вимагає знищення всіх посередніх (косвенних) податків (на чай цукор і т. д.). І заміняти їх прямими податками на багатих грошовитих людей і на спадщину.

Найняті робочі роблять не більше 8-ми годин на сутки. Що тижня встановлюється для робітників відпочинок.

Партія вимагає: заборони праці в ночі, окрім тих підприємств, в яких припинити роботу не можна через технічні умови.

Діти не роблять на заводах і фабриках до 16-ти років (повинні вчитись у школі). Від 16 до 17 років можуть робити по 4 години.

Жінкам дозволяється ставати тільки на таку роботу, яка не шкодить жіночому організмові.

На капіталистів накладається податок, котрий дає змогу виплачувати пожалічним робітникам пенсію до смерти. Фабриканти і другі капіталисти повинні слідкувати, щоб на їхніх заводах не було безладдя в машинах. При нещастних випадках і калітствах з робітниками через недогляд фабрикантів підприємці відповідають на суді.

Для забезпечення селян-хліборобів с.-демократична партія требує конфіскації (забрання в казну) всіх панських, монастирських, удільних і кабінетських земель. Тоді земля буде не панська і не селянська, а громадська. Кожен, хто схоче обробляти землю матиме право брати у громади, скільки могтиме обробити своєю силою, нікого не наймаючи.

Як окремо національність українська, так, бажаючи повного забезпечення людини і громадянина, добиваємось: а) широкого самоврядування (автономії) України, так щоб українці, вибираючи депутатів до всеросійської Думи, разом з тим вибирали посолів до своєї української Думи, котра засідатиме в Києві і рішатиме краєві українські справи; б) бажаємо щоб на Україні по народних (низших), середніх і вищих школах було заведено навчання нашою українською мовою і щоб всі школи засновувались за гроші краєвих українських установ (учреждений); в) українською мовою вільно говорити на суді і писати до всіх державних і краєвих інституцій.

Одним словом, українська с.д.р.п. хоче федеративної (союзної) республики щоб всі народи були вільні рівні і радились своїми делегатами через виборних довірених людей. Найбільша ж підпора вилолити робітника от власти капіталу. Защити, допомогти, дати тільки соціалізацію (передача громадам трудящих людей) всіх засобів виробу—машин, землі. Найбільший наш ворог—власність (собственність). До сієї мети знищення властности—шлях показує соціалізм. Ще довгий шлях перед нами ще багато боротьби, але не забуваймо що сила в єднанні і що визволення власне діло робочого люду.

Автономія України.

Більше ніж кому иншому нам, українцям, далося в знаки панування старого ладу. Не досить того, що за старого ладу всевладні пани висмоктували всі соки з нашого працюючого народу, вони ще пильно дбали, щоб наш робітник, наш селянин став чи не найнезабитнішим на всю Росію. Не дурно вони звали його „бидлом", то-б-то темним та слухняним, як робоча худоба. Нашу мову, котрою ми говоримо змалку, вони звали мовою «хлопською», „мужицькою", котрою сором говорити порядній людині. З шкіл, з перев, з суду, вони тільки могли, пигикали нашу мову. Нам заборонили писати по-своєму книжки і газети, був навіть час, коли страшно не можна було заспівати нашої пісні. Нам накидали спочатку мову польську, а потім російську, бущім-то кращу, бущім-то кращу від нашої української. Великий знає, що з того вийшло. Наш хлопець кінчав школу, не знаючи, бо вчили його мовою чужою, мало зрозумілою. Наш чоловік часто виходив з суду обдурений, бо не знаючи «панської» мови судді, адвокати, або законів, писаних тоже «панською» мовою.

Наші товариші-селяни по земствах, думах сиділи мов глухі та німі, бо не розуміли, що говорили, читали, писали «вчені», а що вирішували вони як хотіли, звичайно, на свою користь. Наші товариші по фабриках, заводах були темними чорноробочими, бо краще робити, а більшою платнею потребує людей більш знаючих, більш розвинених; нашіж робітники не здобули в школі, з її наукою чужою мовою, нічого, крім може вміння підписати своє імя. Більше того. Школа відбила в них охоту до дальшої науки, до книжки, бо вони добре взнали що то за мука читати книжку, писану незрозумілою мовою. Наших людей було найбільше по всяких „Союзах Руського Народу", цих прислужників панів та старого ладу. Як сміли, ходячи навшпонки, остерігаючись то колоди, то пенька, то гилаки, не може посвіти за видошки,—так наш народ у всьому лишався позаду инших народів. Коли люди з иншого народу просто ставали до якогось діла, наші люди мусіли спочатку обмишувати оту колоду, отой пеньок—чужу, незрозумілу мову, часто попереду розбивши собі об його лоба.

І на нашому лобі вже стільки було тих гуль, що багато з нас забуло що тож гулі, та думало, що так воно і треба, що ходити з гулями так воно нам і личить. Оце було наше найгірше лихо. Спілтеличені селяни панами, ми самі почали себе звати хахлами, мужиками, якоюсь наче гіршою породою людей, мову свою самі ми стали звати мовою мужачою. Хто трохи кинчився говорити мовою чужою, російською, мав себе не знати за нашого кола, цурався своїх батьків, братів, сестер. Отже все то, що мав принести людям користь, змогти їм вибитися з темноти, з злиднів,—як от школа, земства то що,—у нас на Україні давало людям камінь замість хліба, було для нас чужим і далеким, гірше того—приспішувало нам загладу до нашого відлого, приносило розбрат і ворожнечу в наші хати.

Так хитро—мудро орудували нами наші вкупі з найбільшими панами-царями. Вирвавши у нас останній шматок кріпацького пароблено хліба, тримаючи нас у темноті, сіючи ворожнечу поміж нами самими, сподівалися, що зробить з нас справжнє бидло. Але вкірвалося. Забитий, затурканий, зневажений, без пошани сам до себе, наш народ, разом з иншими народами Росії повстав і роспалися пута віковії. Вчерашні раби, невольники-робітники, салдати і селяни кукують своє могутнє «зась!» і самі стали хазяями своєї долі. Той, перед котрим ще вчора, здавалося, тремтіли всі народи Росії, Микола II і останній—арештований. Його прислужники—міністри, генерали та инші пияки народу—в Петропавлівській кріпості, в тюрмі. Князі, графи, дворяни, все оте панське панство, єпіпіпіне лоби, затаїли злобу, запобігають ласки в революційного народу. Все, що ми ще так недавно звали «панським» зникло, або затаилося, жлучи своєї загибелі. На його місце стає вільне, народне. Нема тепер „панів" та „мужиків", є тільки вільні громадяни (граждани) Російської держави. Нема вже й мови «панської» та «мужичої»—всі мови, і наша українська, і руська, і польська та инші мають однакове право на життя, кожна з них по своєму гарна, повнії з них однакова честь, бо ними мовами говорять вільні, рівні в усіх правах люди. Годі встидатися самих себе! Годі ламати свою вдачу, кидячи свою душу на втіху панам та їхнім прислужникам! Будьмо годі оно ми—українці. Бо й наші салдати проливали свою кров за волю всієї Росії і кровю своєю купили нам право на пошану цілого світу.

Памятаймож що ми тепер вільні і наша доля в наших руках. Від самих лише одних нас залежить зробити так, щоб назад повороту не було, ми самі повинні тепер влаштувати наше громадське життя так, як це нам найкорисніше. Сьідоме робітництво прямує скрізь до такого ладу, в котрому поруч з рівністю в правах, буде рівність і в достатках, в котрому не буде бідних і багатих, бо земля, фабрики та заводи належатимуть всім і всі будуть працювати так, що кожний матиме змогу заспокоювати свої потреби. Час для такого ладу—соціалізму—не не настав, ще малі наші сили, але ми мусимо цей час прискорити, ми мусимо дорогу до соціалізму зробити як найкоротшою, як найлегшою. Ми мусимо відвоювати від панів, буржуазії як найбільше. Аби ставити твердою ногою на міцних позиціях, роспитати і зрушувати до щенту теперішнє царство капіталізму. Ми повинні перш за все добитися для себе змоги жити по-людськи. Визволитись з ярма повсякчасної праці з ранку до ночі. Бо тільки тоді, коли людина не буде весь час ворушити руками, вона зможе і поворушити своїми мізками, знатиме і матиме силу боротися за своє щастя-долю. Ми повинні подбати, щоб робітник на заводі, в економії, працював не більше як 8 годин на день, щоб за свою роботу мав добру платню, щоб його права, його здоровля, поражене раз-по-раз на небезпеку, обгрунтовалося законами. Ми повинні подбати, щоб селянин мав стільки землі, скільки треба, щоб жити не злиднюючи.

Основні закони про робітничу платню, про конфіскацію (забрання без грошей) землі у панів та про передання їх народу, повинні бути одні на всю Росію. Але ми знаємо, що Росія не скрізь однакова, вона величезна і багато в ній живе ріжних народів—українців, москалів (руських), поляків, латишів, естів, грузин, вірмен та инших; і самі вони неподібні одні до одних і земля в них не однакова і хазяйство ріжне: одні живуть переважно з хліборобства, другі з торгу та промислу, та й знов же ті промишляють одним, а ті другим, ті так хазяйнують, а ті инакше. Як не можна знайти двох людей у всьому подібних, так само не знайдемо двох однакових країв. З цього на бачимо, що й становище робітництва та селянства теж не може бути по всій Росії однаковим. У нас, приміром, багато робітників працює по економіях, в багатих селян, багато по сахарних, гуралах, броварних, млинах; а от вже в Московщині таких робітників мало, там, здебільшого, працюють на ткацьких фабриках, металових, по рудниках (на Уралі), або займаються ремісництвом—кустарі. Отже проти цих наших робітників та московських дуже відмінна. Взяти хоч би те, що наші працюють на всіх тих заводах та економіях не цілий рік, як московські по своїх фабриках, а найчастіше, що дальше та частину року. Наші сільсько-господарські робітники—селяні робітники, а московські—постійні. Але і в нас є постійні робітники, як от в Катеринославщині, що працюють на рудниках, металових, металевих заводах. Та хоч таки, умовини їхньої праці не такі як в

43

До народів всього світу.

Ми, робітники і солдати, об'єднані в Петроградській Раді Робітничих і Солдатських Депутатів, посилаємо вам наше гаряче привітання і сповіщаємо про велику подію. Демократія Росії скинула геть до долу споконвічний деспотизм царя й увійшла до вашої сімьї повноправним членом й могутньою силою в боротьбі за наше спільне визволення. Наша перемога є велика перемога всесвітньої свободи і демократії. Нема більше головної підпори світової реакції, й «жандарма Европи». Хай буде тяжким каміням земля на його могилі. Хай живе свобода! Хай живе міжнародня солідарність пролетаріату і його боротьба за остаточну перемогу!

Наше діло ще не закінчено: ще не розсіялися тіни строго ладу, й чимало ворогів збирають сили проти революції. Та все ж величезні наші завоювання. Народи Росії виявлять свою волю в Установчих Зборах, що буде скликане як найшвидче на основі всезагального, рівного, безпосереднього і тайного голосування. І вже тепер з певністю можна сказати, що в Росії запанує демократична республіка. Народи Росії тішаться цілковитою політичною свободою. Віднині вони можуть сказати своє рішуче слово що до внутрішнього самоозначення країни і що до зовнішньої політики. І, звертаючись до всіх народів, що знищуються і руйнуються в нечуваній війні, ми проголошуємо, що настав час розпочати завзяту боротьбу з захватними стремліннями правительств усіх країн; настав час народам взяти до своїх рук вирішення питання про війну та мир.

Свідома своєї революційної сили демократія Росії оповіщає, що вона буде всіма засобами противитися захватній політиці своїх пануючих класів, і закликає народи Европи до спільних рішучих виступів для осягнення миру.

І ми звертаємося до наших братів-пролетарів австро-германської коаліції, і перш за все до германського пролетаріату. Від перших днів війни вас переконували, що станови до зброї проти самодержавної Росії, ви бороните культуру Европи проти азіятського деспотизму. Багато з вас вбачали в тому виправдання своєї участи в війні. Нині впало і се виправдання: демократична Росія не може загрожувати свободі і цивілізації.

Ми будемо непохитно боронити нашу власну волю від ріжних реакційних замахів, чи то внутрішніх чи зовнішніх. Наша революція не подасться перед багнетами завойовників і не дозволить роздушити себе зовнішньою військовою силою. Але ми кличемо вас: скиньте з себе ярмо вашого напівсамодержавного ладу подібно до того, як народи Росії скинули з себе царську сваволю: не будьте знаряддям захвату й насильства в руках королів, панів і банкирів,—дружнім з'єднаним зусиллям ми припинемо страшне бойовище, що є ганьбою для людскости, котре затьмарює славетні дні народження свободи Росії.

Працюючі всіх країн! Братерськи протягаємо вам руку через гори трупів наших братів, через річки неповинної крови і сліз, через задимлені руїни міст і сел, через спустошені скарбниці людської культури,—ми закликаємо вас до відбудовання і зміцнення міжнародньої єдности. В ній запорука наших перемог і цілковитого визволення людскости.

Пролетарі всіх країн єднайтеся!

Федеративна демократична республіка.

Головним питанням, яке треба буде вирішати Російським Установчим Зборам (Учредительному Собранію) буде питання про те, в які відносини стануть один до одного ті понад півтораста народів, які населяють Російську Державу і які певне забажають, щоб не було надалі того гніту, того утиску одного народу над другим, який був досі. Всім відомо, що велику Російську Імперію з окремих народів та земель збив під керуванням свого уряду нарід Московський. Колишнє дикне князівство Московське, почавши стягати коло себе силою та неправдою спочатку землі населені такими-ж людьми з яких і воно само складалось, скоро почало забірать народи і чужого роду, чужого племени. І, звичайно, Московський уряд ріжними засобами принижував приєднані народи, відбираючи у них право самоуряджування та примушуючи їх приймати Московські порядки, звичаї, мову, навіть віру. Це все могло бути тілько доти, доки Російська Імперія була монархичною державою, доки цар Московський дивився на всю Імперію, як на своє хозяйство, де він роспоряджався, як хотів; одних ставив ближче до себе, других далі, одним давав можливість гнітити других, хоч би вони того й не хотіли.

Так було в національному питанню. Всі народи було визнано безправними, як він сам. Але багато є справ, про які повинна дбати не краєва національна народня дума—сойм, а загальнодержавна дума всьої спілки чи федерації. Не кожен нарід має на своїй землі все те, що йому потрібно. На землі одного народу є залізо, мідь, а немає гарних нив, деб родили завжде добрі хліба. Не кожен нарід живе коло моря, через яке ідуть дороги в чужі далекі краї, отже не кожен нарід зможе однаково добре продавати свої вироби в чужі краї та купувати чужосторонне. От в цих справах і треба буде жити спільно, одностайно, одноумно, щоб федеральний парлямент вирішував ці питання до спільної згоди. Він очевидно буде дбати про залізні та водяні (річки) дороги, почту, телеграф, фльоту (морські судна) і очевидно він же буде рішати питання про згоду чи війну з сусідніми державами. Тілько при такому ладові, який зветься федеративною республікою, де кожен народ порядкує своїми справами через своїх вибраних в краєвих радах—соймах, а спільними—з іншими народами в загально державній раді федеративній,—тілько при такому ладові не буде „державного народу" та „недержавних" безправних «інородців».

Левко Чиколенко.

Революція.

Переглядаючи в пам'яти всі події, що минули, як блискавка, дивується сам собі: як просто все сталось. Бували на світі всякі революції, буде ще їх не мало, але можна запевнити, що наша революція була одна з найодноцушніших і найскоріших. Є в історії байка про Олександра, Македонського царя. Йому нібито в однім городі показали тугий вузол, дуже заплутаний і сказали, що хто роспутає того вузла той заволоє весь світ. Олександр, не довго думаючи, рубнув мечем по вузлі і таким робом, без довгої мороки, рішив задачу. Приблизно так склалося державне життя бувшої Російської деспотії, Романовського ханства. Економичний і політичний розвиток громадянства не мирився з путами, що тугими вузлами звязали волю й думку людини. Старе правительство важким тягарем лежало на многострадальній спині народів Росії.

На люоожерну війну витрачалися народні гроші і проливалися ріки крови. Замість рівноправности народів їм бачили щодня дике знущання з достоїнства людини (згадаймо „освобожденіе" українського народу в Галичині). Замісць волі слова, на кожну свободу думку визвіраласа цензура, не кажучи вже про українців, яким не дозволялося видавати своїх газет. Газета до революційної доби, се збірка відомостей про те, куди поїхав царь, кому він сказав милостиве слово, чутки про те, хто буде міністром і т. п. Воля єсюзів—тут правительство не терпіло нікого й нічого. В милости у царя був лише один „Союзъ Русскаго народа". Нічого кому й згадувати про соціал-демократів. І гноїли по тюрмах, їх арештовували тілько тільки за те, що вони сміливо називали себе соціалістами. До політичної неволі приєдналась економична (хозяйственна). Правительство не було в силі нагодувати голодне робітництво, влягти й обути босе й голе селянство. Голод стукав до вікна і клацав своїми лютими зубами. Правительству вітер не вірив, але воно, нівроку, не дуже й журилося з того. Адже «од молодавина до фина на всіх язиках вміє мовчить бо, думало правительство, бо годеєст уе».

Всім уже вирілася війна, безконечна, як світ, без цілі і меж. Ясно було, що на народній спині сіла чужа й ворожа сила, котра сковувала міцні думку громадянства і з коренем виривала протести пролетаріату. Ясно було, що стара власть веде всю країну до загибели, до повного занепаду.

І ось з'явилися люди, яким шкодило було Росії, і почали вони хитро-мудро роздумувати, як би розплутати ту вузлю, той вузол, що затягся на народній шиї. Почали казати, що царь не винен, а винуваті у всіх непорядках його порадники міністри. І от, думали, треба би дати цареві добрих міністрів, яких вірять всі люде, то тоді буде добре. Пусті балачки! Царь не хотів другі міністрів, окрім тих, яких вибрала імператриця з Распутином, і плював з високого престола на громадську думку. Навіть небіщіна, найпідліша в світі власть була на чолі, порядкувала всим у великій Російській державі! Зайві були переговори з такою властю, непотрібні розмови. Не розвязувати туго замотаний вузол, якому й краю не можна було знайти, не роспутувати петлі—треба було рішучих заходів: дихати було нікуди, значить вузол треба було рубати. Хто ж взяв на себе сю роботу розрубати той вузол, що віками заплутувався на народній шиї? Валялися і тому було найтяжче, люди, які і в своїму поневоленні зберегли чисту ясну думку про визволення, надіючися своїми силами порвати кайдани. Ці були робітники. Вони кинули роботу, повиходили на вулиці голодні й холодні, але з твердою думкою—перемогти або вмерти; бо далі так жити не було ліпше. І ось починається з 23. лютого ростаючись рух, робітництва. День за днем більше людей на вулицях, котрі грізно вимагають задовольнити їх

робітників московських. Порівняти хоч би наших робітників з гірничої та залізничої промисловости з уральськими. Там робітники живуть, здебільшого, недалеко від заводів, мають свої садиби, грунти, поруч з заробітком на заводі мають вигоду і з свого власного господарства. Вони часто сімейні і вся сіма потроху заробляє на заводі. У нас—робітники зайшлі, багато безсімейних, живуть тільки з своєї заробітної платні. Нами робітники або українці, або москалі, а там часто трапляються татари, башкири—люди дуже низької культури. Наші заводи краще роблять, як уральські, кращими машинами. Вони привязані до якогось заводу своїм майном, грунтом, більш незалежні, працюючи по багатьох заводах, наші гірничі та залізничі робітники дістають і більшу платню, ніж робітники уральські. Отже з цього всього видно, що для полагодження всіх робітничих справ однакових законів для цілої Росії не може бути. Не може бути один закон і для сезонного робітника і для постійного. Мусить бути мінімум і в законах та ріжних розпорядженнях і про постійних робітників—наших, скажемо, українських з одного боку, та московських, уральських з другого. А хто знає найкраще чого нашому робітникові бракує? Звичайно, він сам.

Отже пристосовання „законів для цілої Росії" також і про робітників до наших місцевих потреб та особливостей, доповнення та зміна їх найкраще (не на гірше!) повинно належати нам самим. Нашим місцевим робітничою справою повинні порядкувати ми самі.

Звертаючись до земельної справи, ми також побачимо значні відміни межи нами та, наприклад, москалями, затишами то що. У нас і в них не однакова земля і не однаковий хліб та инші рослини на ній родять. Отож і хазяйнуємо ми по різному. Користуємось землею не однаково. У нас, на Україні, селяни володіють землею инакше, ніж в Московщині. Там вся національна земля належить всій громаді селянській. Од часу до часу там наново розбивають цю землю по числу душ сімейства, чи по числу дорослих робітників. У нас такого громадського володіння землею можна сказати, ніде на Україні нема. У нас пани по економіях самі ведуть добре впорядковане господарство, тамже, здебільшого, віддуть землю частвами селянам в аренду. Отож і селянської справи не можна вирішити для всієї Росії на один мір. Закон про відібрання землі у панів має бути один на цілу Росію, але чи передати її потім земствам (селянським), щоби вони на ній хазяйнували, та прибутки з того хазяйнування витрачали на заспокоїння ріжних потреб селянства, чи передати громадам, чи поодиноким селянам, навічне чи в аренду—все це кожний народ, кожний край має вирішити по своєму, в згоді з своїми звичаями та потребами. Так само ми повинні мати право робити все, що потрібно для того, щоб земля наша родила більше, щоби худоба у нас ставала краща, ліси не гинули, болота стали спокутами і т. п., заводити оновні поля, ферми, деб селяни могли навчитися як хазяйнувати і т. д.

Таким чином, закони про користування у нас, на Україні, відібраною у панів землею, а також про те, як нам поліпшити своє господарство, мати з нього найбільші зиски, повинен встановлювати ніхто инший, як ми самі, українці.

Для того, щоб задоволяти всі потреби теперішнього громадянства, кожна держава накладає на свою людність великі податки та налоги. Зібрані з народу гроші правительственна власть поділює між окремими краями держави, витрачає на потреби їхньої людности (школи, просвітні заклади, лікарні, суди, то що) найкращий поділ грошей між окремими краями держави був би тоді, колиб кожен край мав від держави стільки, скільки він дає в казну. Алеж стара власть мало не половину всього того, що зібралося з нашої України в державну казну, витрачала не на потреби нашого народу, не в нашому краю. З року на рік упихали народні гроші з України в Московщину, найбільше до Петербургу та Москви, допомагаючи розвиткові хазяйства, поверщанню добробуту в московських (руських) губерніях. Так більше не повинно бути. Гроші, зібрані з нашого народу, ця частина його заробітку, повинні витрачатися на його потреби, на поверщання його долі.

Нам самим повинно належати право вільно і самостійно складати свій роспис доходів і росходів (бюджет), накладати на себе податки, позичати гроші, коли це буде потрібно, і вживати їх на свої освітні, господарські та инші справи.

Кожна держава, навіть губернія, повіт мають своє господарство. Залізницями заніпуе, здебільшого, держава, правительство. Шосейними, грунтовими дорогами—земства, городскі управи. Опріч того, і держава і земства і управи часто мають фабрики, заводи, майстерні, крамниці. Таке громадське хазяйство має велику вагу. Наколи хазяїном є не якась поодинока людина, а ціла громада, то звичайно вона дбатиме і про інтереси всієї громади. Приміром, громадська майстерня, громадська крамниця визьуватиме, аби товар, що вона виробляє або продає був гарний, добротний та дешевий. Громадська залізниця дбатиме, щоб збіжжя, товари, і т. п.—все чим людя торгують—доставлялися акуратно, дешево; через це і сам товар буде дешевший, а, значить, і покупцеві—здебільшого робітникові та селянинові—не доведеться переплачувати всяким визискувачам та шахраям. Коли прокладати нові залізні дороги буде сам народ, спільно, громадою, то, звичайно зробить її там, де це йому вигодно, а не там, де вигодно московським капіталістам, як це було досі. До тогож всі прибутки з таких громадських підприємств підуть не до кишені капіталіста, а на ріжні громадські справи. Багато мав би народ собі з цього громадського добра на всякі потреби, на розвиток культури своєї, на допомогу робочому людові. Тому-то для України дуже важно і корисно мати право вільно і самостійно роспоряджатися своїм краєвим добром та багацтвом. Також треба, щоб нашими міськими залізницями завідували і проводили їх ми самі, бо такі дороги служать, здебільшого, тільки нам.

Опріч головнійших, згаданих нами справ нашого краю, котрі повинні бути передані нашому народу, щоб він вирішав самостійно, є ще чимало всяких місцевих громадських справ, котрі найкраще можемо полагодити тільки ми самі. Так, наш народ повинен сам доглядати за місцевим самоврядуванням—за городськими думами, земствами, щоб люди якоїсь околиці, якогось кутка нашого краю порядкували своїми справами по закону, щоби один город, одна околиця, полагоджували їх, не шкодили людям иншої місцевости. Ми самі повинні доглядати за чиновниками, за адміністрацією нашого краю, щоб вони робили як слід своє діло, служили народові по закону. Ми самі повинні дбати про здоровля наших людей, тоб-то порядкувати справами медичними і санітарними і т. п. і. т. п.

Проте й найбільші достатки, найбільший добробут, найкращі порядки до чого, коли людина темна, неосвічена, коли вона не розумітиме що навкруги її діється. Перозвинений, необережний ступінь і від достатків лишить сама руїна. Наші ворога розуміються освічені, вони будуть ростаськи тенета скрізь, де тільки можна, сподіваючись що ми, темні, в них залишаємося. Обтрутя нас—вони тільки і пильнують. Проти освіти можна боротись тільки освітою, тільки темними поодинками, коли людина не будуть замати голову над словами, що оманюють якусь сирінь, а намагатимуться збагнути саму її суть. Отож ми

потреби хліба, мира і нових порядків: Геть самодержавність і царів! У правительства була надія спинити народню силою своїх жандармів та поліцаїв. 25 і 26 числа місяця лютого, дні пр. 25 і 26 числа місяця лютого, дні народження і смерти Т. Шевченка, бунтівника за пантажні для пролетаріяту. Лилася за панчажні для пролетаріяту. Лилася ревнина кров по вулицях. Братів робітника—салдатів заставляли убивати голодних людей. 26-го ввечері настала велика тиша. Здавалося, що повстанню задавлено. Але тиша була перед бурею. 27-го за прикладом Волинського полка до робітників приєднуються поліц за полком. Революція спирається на воєнну силу. Вузол дружними зусиллями робітництва і солдатів був розрубаний. А що ж робила Дума? Дума дивилася і думала собі, що з того вийде. У пана Родзянка, таки нашого «земляка» був намір спасти престола і царя. Вже од нуала позоставалися мотузочки, а наші далекозорі думці мріяли як небудь роспустити його. Цареві посилано телеграми, щоб їхав спасати свого гнилого престола і це робив „революціонер" Родзянко. Та на наше щастя царь виявився дурнишим, ніж ми думали. Він не приїхав, бо ще надіявся завоювати Петроград. А тоб знову вязали перубані мотузочки і спять наділи б петлю на народню шию.

Таким чином самодержавність упала. Панове Родзянко, Мілюков і інші, що покладали надію на Михайла Олександровича. Але й він зрікся престолу, бо побачив, що проти його будуть і робітники і салдати.

В повітрі роздався клич: Демократична Республіка. Повна свобода! Царя нема й неповинно буть!

Так запанувала революція, зроблена робітничими і солдатськими руками.

П. Феденко.

Тимчасовий уряд (Временное Правительство) і Рада Робітничих і Салдатських Депутатів.

Могутня революційна хвиля, знищивши вековічну династію і монархію, знищивши самоволдне царювання Романових, накинулася на Вр. Правительство, яке почувши, як тріснули злої найдавні під напором народнього повстання, згуртовалось з Депутатів Державної Думи.

Ця група Депутатів від керовництвом Голови Думи Родзянко, намагалась взяти порядкування революційними силами і всією Імперією в свої власні руки. Вони приймали прибуваючі до Таврічного Палацу (Дворця) революційні полки, зверталися до них з привітними промовами, вигукували про перемогу над німцями, але про потреби трудящого люду мовчали. Навпаки—Родзянко умовляв салдатів вернутися в свої казарми, слухатись своїх офіцирів і ждати роспоряджень.

Він умовляв салдатів не „бунтувати" дальше, бо це, мовляв, піде все на руку німцям. Цареві Миколі він послав телеграму, в якій остерігав його, що «династія в небезпеці» і що потрібні „рішучі заходи". Другий представник цього уряду (правительства, Мілюков, теж казав, що хоч старого деспота Миколу скинуто, та власть повинна перейти не до народу, а до великого князя Михайла Олександровича, що має бути регентом доки не підросте Олексій. 1-го і 2-го березоля (марта) п. Родзянко скликав усіх командирів полків та радився про те, щоб швидче салдатів „водворить в казарми".

Таким чином, Вр. Правительство (Тимчасовий уряд) піклувалось більше не про те, щоб зовсім викорінити царське кодло, щоб довести до повної побіди трудящий народ над деспотизмом і тиранством царського правительства, а про те, щоб втихомирити цих борців-героїв революції, щоб потім самим запанувати над трудящим людом з новим царем Михайлом чи Олексієм.

Та не так склалося як ждалося. Салдати і робітники не дали того рішили згинути в боротьбі, щоб перемінити гнобителів. Ні! Народ, пролетаріят обявив війну не тільки царю і його прахвостням — внутрішня війна обявлена всьому гнилому деспотично-кріпацькому, ладові за котрого працюючий люд Російської Держави терпіла муки і злидні, а пероби—паразити рай і панування. „Настав час небесної кари», як казав Т. Шевченко. Одержавши славетну перемогу, робітники і салдати Петрограду, негаючись почали вибірати своїх представників у Раду Робітничих і Салдатських Депутатів, котра тимчасово повинна бути правительством замість знищених і позаарештованих міністрів та инших представників казнокрадства.

Але ж з першого кроку „Рада Робітничих і Салдатських Депутатів" зустріла перешкоду з боку Вр. Правительства на чолі з Родзянком, котре хоч і не обібране було революційною армією, всеж намагалося „руководить возставшим народом». Та дві власті над революційним народом істнувати не могли. Почалася боротьба за перемогу. Рада Робітничих і Солдатських Депутатів видає знаменитий приказ № 1 для керовництва салдатів. Останні радо приймають його. Організуються ротні полкові комітети, солдати почувають себе вільними громадянами (гражданами).

Збираються на мітінгах, запрохують промовців соціялістів, організуються в політичні партії. Робітники збіраються армією в де-кільки сот тисяч іти до Таврічного Дворця, щоб признати Раду Робітничих і Солдатських Депутатів своїм урядом (правительством).

Родзянко організовує юнкерів, офіцерів. З березоля (марта) тимчасовий уряд з часів Державної Думи звергається до виконавчого комітету Ради Салдатських і Робітничих Депутатів для переговорів в справі об'єднання. Виконавчий комітет відповів, що тільки тоді Рада Робітничих і Солдатських Депутатів може спільно працювати з ними, коли вони, тимчасовий уряд, згодятся задовольнити їхні вимоги. Майже всі вимоги були задоволені; за делкими відмінами вони оголошені урядом в такому виді: 1) Повна і негайна амнестія по всіх справах релігійних і політичних, будь то терористичні акти, військові повстання, аграрні (земельні) разрухи і т. п.

2) Воля слова, друку, спілок, зібрань і страйків (забастовок), а роспосюдженням політичних свобод на військових особ в межах дозволених воєнно-технічними умовами.

3) Відміна всіх станових (сословних), релігійних і національних обмежень.

4) Негайна підготовка до скликання на основі вселюдного, рівного, прямого, з тайним голосуванням, виборчого права Установчих Зборів (Учредительного Собранія), котрі встановлять форму правління в Росії.

5) Заміна позиції народною міліцією (озброєним народом) з виборним начальством, що підлягатиме органам місцевого самоврядування.

6) Вибори в органи місцевого самоврядування на основі вселюдного, безпосереднього (прямого), рівного, з таємним голосуванням, виборчого права.

7) Не відбирати зброї і не виводити з Петрограду військових частин, що взяли участь в революції.

8) Зберігаючи строгу військову дісціпліну в строю і при виконанні військової служби, знищити для салдатів всі обмеження при користуванню громадськими правами.

Після довгих дебатів, по докладу члена виконавчого Комітету Стеклова, Рада Робітничих і Салдатських Депутатів більшістю висловилась за те, щоб підтримувати тимчасовий уряд постільки, поскільки він буде здійснювати свої обіцянки, поскільки він буде дбати про найшвидче переведення в життя політичної волі. Але багато було і таких, які казали, що, глядить, не надіяли б вони вас свободами так, як Микола в 1905 р. наміряється і лякали, щоб з солдатів і робітників був обіраний новий уряд.

Пройшло не багато часу, а тимчасовий уряд вже почав забувати про істнування Ради Робітничих і Салдатських Депутатів і зробив такі помилки:

1) видав приказ по воєнному відомству, не згадавши про одміну віддання пошани (чести).

2) обявив парад.

3) почав приводить до присяги, не поразумівшись з Радою Роб. і Салд. Деп.

6) хотів не арештовать Миколая.

Але Рада Робітничих і Салдатських Депутатів гостро поставилась до цих помилок і потребувала одміни чести, присяги, народу, а царя Миколу і инших коронованих злочинців вже арештовано.

Потім постановлено установити постійний контроль над Тимчасовим Урядом, який має слідкувати за всею діяльністю нових міністрів і за найшвидшим задоволенням вимогів революційного народу. Обібрано в контрольну комісію таких особ:

Т. Скобелева.
Т. Стеклова.
Т. Суханова.
Т. Филипьскаго.
Т. Чхеідзе.

Отже все поки влаштувалося добре; але не забуваймо попередніх помилок. Памятаймо про Маніфест 1905 року, коли нас замастили о підвалами, а ми розвісили вуха і ждали поки ворог, зібравши свої сили, не знищив все, а нас знов упхнув в російську тюрьму, оббираючи наші кишені, затуляючи нам рота.

Товариші! Памятаймо, що тільки тоді, коли салдати і робітники будуть організовані в революційні політичні партії, тільки тоді, коли вони будуть і далі організовуватись, освідомлюватись, з готовністю кожної хвилини вдарити на розбитого, пійманого ворога, коли салдати і робітники твердо йтимуть за Радою Робітничих і Салдатських Депутатів,—тільки тоді буде все, що треба пролетаріяту і всьому трудовому людові.

М. Авдієнко.

Товариші! запитайте, що [illegible] мих робітників. „Наш[illegible] ваша газета. Від вас залежи[illegible] щоб голос її, що несе вам [illegible] во правди і вільнус волю, б[illegible] чути всьому робітництву. Ш[illegible] те її скрізь—по фабриках, [illegible] водах, казармах, селах! Шук[illegible] те читачів — передплатни[illegible] збирайте пожертви.

На Україну.

Одірване од України починає ж[illegible] „Наше Життя". Велика революція, якої взяли не малу участь с[illegible] Українського народу тут у Петрогра[illegible] ца революція винесла „Наше Жит[illegible] з темних кутків на широкий шлях кращої долі.

Починаєм говорити людською м[illegible] і немає сили, яка б вирвала у на[illegible] можливість. Той, хто д'бував собі [illegible] лю, той не покине її. Озброєний не озброєний мусить тій битись [illegible] неї, поки єсть хоч м'ясна сила.

А сила то єсть організація. Зо[illegible] шаймо свою волю своєю організо[illegible] вістю! Набуваймо собі силу в тій ор[illegible] візованістю!

„Наше Життя" з далекого Пет[illegible] граду кличе Вас, товариші робітни[illegible] з міст і сел України обєднатись [illegible] прапором і гаслами Україн[illegible] соціял-демократичної робітничої партії.

Ідемо до нового життя в віль[illegible] Україні, ідемо до соціялізму с[illegible] ми рядами організованого україн[illegible] робітництва.

Хай живе соціялізм!

Хай живе федеративна демократ[illegible] республіка!

Хай живе автономна Україна!

Товариш[illegible]

Відозва Московського Комітету Укр. С.-Д. Р. Парт[illegible]

Товариші українці—робітники й салдати!

Перший вибух Революції минув. На тріски розлетівся гнилий, запльований, запаскуджений царський трон. Всю нечисть, що ховалась під ним, розметено. Росія без царя.

На розметеному місці закладається фундамент нової будівлі. Робітничий клас, революційна армія та всі щирі прихильники демократії з кирками, молотами веселими руками кладуть підвалини Всеросійської Демократичної Республіки. На сторожі величної роботи стоять Рада Робітничих та Салдатських Депутатів.

Робота велитенська, нечувана в історії, робота така, на яку нащадки наші будуть дивитись, як на роботу тих, хто складав піраміди. За кілька місяців нам треба зробити те, що робиться десятками років.

Треба насамперед розвіяти, роздмухати задушливий, гнітючий дим і чад, яким царське самодержавіє обкутувало народні маси, який ще попуро клубиться по темних низьких закутках, де приховалась нечисть з під царського трону. Треба з самих мас викурити чад нікового неуцтва, покірности, забобонів, в душах їхніх зруйнувати царський трон. Народні маси не є ще демократія. Демократія є народ, який знає свої права, який має владу, який повалає себе.

Пролетаріят разрав стояв на чолі демократії всього світу. І тепер на чолі з ним російська демократія рубнує старе і будує нове життя. Проголошене Часовим Правительством Установче Зібрання має показати силу, свідомість, дорослість російської демократії.

Товариші робітники, знайтеся, на Вас лежить велика відповідальність перед вашими нащадками, на Вас залежить, чи мало Вас, що скаже Установче Зібрання, який лад дасть воно державі, якими законами закріпить нашу націю, боротьбу і усилля.

Отже, як найширша організація мас, як найінтенсивніша пропаганда і агітація всіх лозунгів демократії на чолі з негайним скликанням Установчого Зібрання на підставі загального, рівного, безпосереднього, таємного виборчого права без ріжниці полу й нації [illegible]

Товариші! Але ми не тільки демократи, ми соціял-демократи, ми соціялісти, [illegible] люди, які хочемо скинути не тільки [illegible] тичне панування верхніх шарів [illegible] і соціяльних, політичних та економічних. Ми хочемо знищити всякі класи, установити лад, де не буде ні капіталістів, ні робітників, де будуть тільки люди,—вільні, рівні члени Великого Соціялістичного Громадянства.

Це наша кінечна ціль. І Установче Зібрання, і Демократична Республіка тільки способи досягнення тої цілі. Тільки часові етапи. Далі не можна зупинятись. Ті буржуазно-демократичні кола, які тепер, може щиро йдуть нами до Демократичної Республіки, то зупиняться і з приятелів стануть нашими рогами, бо їм нема куди далі йти, дальший хід є вже проти них самих.

Перед нами велика гора, в якій треба пробити тунель у наш край соціялізму. Самодержавіє було тільки перешкодою, під яку підкладено динаміт. Зірвано. Але робота на тому не стала. Лудати гору треба далі, неустанно, покладаючи рук, кожна кропом. Ми пробьємо її, та це ми маємо довго наш[illegible] ний: самодержавіє здавалось непохитною, незломною, вічною скелею. А з неї лишилось у кільки дніх? Так [illegible] капіталістичний буржуазний лад м[illegible] лентіти згору в ту хвилину, коли пр[illegible] де час його.

Але для того треба такої ж від[illegible] товки життя і нас самих, яку бу[illegible] зроблено для знесення скелі царизм[illegible]. Отже, складати наші кирки й ко[illegible] кувать по здійсненню Демократичної Республіки ми не можемо. Вона тоді саме наша робота соціялістів, [illegible] найчистішою. Тепер ми кидаємо [illegible] зо всіма прочащати місце для [illegible] політичного ладу, одмести всякі [illegible] царської сваті, берегти [illegible] А тоді всі наші сили покажемо [illegible]

українці, повинні дбати про те, щоб ми вже більше не пасли задніх. Для цього треба, поперед усього, щоб наука нам була як найлегшою. Це буде тоді, коли по школах на нашій Україні будуть навчати тою мовою, до котрої ми звикли змалку—**мовою українською**. Так само по судах, ріжних адміністраційних та громадських установах (по всяких управлениях, присутствіях, земствах, управах) на Україні повинні говорити мовою нашою, українською. Закони, роспорядження, накази і т. п. повинні бути писані мовою нашою українською. Одним словом, скрізь, де живе народ наш український повинна панувати мова наша, українська. Тільки тоді, коли навкруги коло нас ми скрізь здибатимем[illegible] стоє, рідне, знакоє, ми будемо завзятіша боротьбою з своїми ворогами, кохати свої долі, тяжущими хазяїнами своєї землі.

По школах наших повинні вчити тому, що нам найпотрібнійше. Ми знаємо, що кожний край має свої [illegible] свої особливости. Ріжна земля, ріжні заробки господарювання, ріжні [illegible] ріжні звичаї в тій чи иншій [illegible]. І всякий, хто в якому краю живе, повинен знати особливости свого краю, тільки тоді він знатиме до чого [illegible] боротися та як боротися. Отож і наша школа повинна вчити нас по[illegible] усього про наш край, Україну, [illegible]. Тепер ми самі не мало знаємо про наш край, наші потреби. Але хто знає більше? Ніхто. Значить ніхто, тільки ми самі, не знаючи [illegible] а наші школи та збати про них на[illegible]

дані. Шкільною справою на Україні, від нижчої школи до вищої, повинні порядкувати ми самі, українці.

Отже треба домагатися, добиватися, щоби наш народ був господарем в своїй хаті, в своєму краю. Хай він сам порядкує своїми ділами, хай він сам задовольняє свої потреби так, як йому буде до вподоби.

Такий лад, коли кожний народ—нація—сам—автономно—порядкує на своїй землі—території—всіма своїми місцевими справами, культурними (просвітними, то що) та економічними (що стосуються його добробуту) зветься національно-територіяльною автономією.

Хазяйнувати в своїй країні, порядкувати своїми справами ми будемо через своїх виборних людей. Зібрання цих обраних нами людей зветься **сеймом** (сойм). Але це не значить, що наше діло скінчиться, як тільки сойм буде обраний. Для того, щоб в нашому краю весь народ був справді хазяїном своєї долі, треба, щоб кожний з нас старався розуміти потреби свого народу, цікавився ними, слідкував за роботою сойму, всіж ми вкупі повинні давати нашому представникові в соймі наказ про що саме він повинен дбати, чого домагатися, помагати йому порадами; вимагати від його, щоб він як найчесніш[illegible] [illegible] вас, що робиться в соймі, як йде там робота.

Як же нам завести в себе таку національно-територіяльну автономію? Що зробить, щоб наблизити той час, коли ми зможемо, нарешті, гляньте «як хазяїн домовитий по своїй хаті та по своїм полі»—щасливий час соціялізму? Шлях до цього один. Кожен з нас, хто хоч трохи розуміє в чому наше лихо та як з ним битись, повинен покласти всю свою силу, весь свій хист, щоби як найбільше людей у нас на Україні, як і він сам, зрозуміли хто вони та чого їм треба. Хай ві один робітник, ві один селянин не буде несвідомим! Тільки тоді наші люди з України виберуть до Установчих Зборів (Учредительного Собранія), що мають встановити який лад має бути в Російській державі, таких людей, що зуміють одстоювати там, перед всіма народами Росії, нашу найпекучішу потребу—автономію України. Та цього мало. У нас багато ворогів. Жаден з них без боротьби не схоче зріктися свого панування на нашій Україні, жаден з них не пристане на це з своєї доброї ласки. Може статися, що самі зміле наші представники в Установчих Зборах не здолають добути нам необхідні умови нашого щастя—автономи України. Ми повинні бути готові стати їм до помочи. Гуртуймося! Організуймося! Не будьмо роспорошеними, бо тільки згода будує", «сварка ж руйнує».

Свідомі і організовані ми виборемо собі автономію України, свідомі і організовані ми утворимо шлях до нашої останньої мети—соціялізму.

До праці ж над освідомленням, гуртуванням, організацією самих себе і своїх товаришів, усього тридцятимільйонного народу українського.

„Прийди єдина з недоли нас гурвс".

С. Вінуа.

...ання тунелю крізь камяну гору ...ніпу.

Ц величезна, міцна, сил треба багато. Голова наша сила в одностайності, в організованості, в найчисленнішій гуртованню великої Армії Прогресу.

...ікрайший, найбільше випробований спосіб гуртування пролетаріяту—його партія, Соціаль-Демократія. Сонце на своєму прапорі ставить Соціалізм і стоїть в перших лавах тих, хто будує великий тунель.

Щоб мати сили лупати скелі, щоб ударити в руках молот, треба бути Здоровими, здоровими. І для того Соціаль-Демократія насамперед ставить восьмигодинного робочого дня, ...ну праці, покращання умов роботи, всього життя робітництва, освіти ...робочого його становища. Людина, що ...ть більшу частину доби на Фабриці чи заводі, яка мріє тільки про ...ий набратись сил для роботи за ...ятком, яка дріжить за долю своїх ..., не може бути ні користним громадянином, ні стійким соціалістом.

...ий селянин мав змогу ввійти в ...ітичний рух, йому треба вирватись з пазурів злиднів, з залежности ...ішника. І через те ми вимагаємо ...ання всіх земель казенних, удільних, ...ських та поміщицьких і ...ачи їх до рук народу.

...ариші-українці! А для нас як ...ців, стоїть ще одне завдання. ...треба розчистити нашу путь від ...ків, яке царське самодержавство ...кидало нам під ноги у нашому ...ональному життю. Для царизму всякі ...ки темноти народу були добрі. Царство знав, як на користь йому ...національні утиски, як ні утиски ...ли розвиток наших і інших демократ...

Царям добре було відомо, як в ...ому українському народі високо ...ня безграмотність через те, що на...мав права вчитись і розвиватись ...ною, яка є йому рідною. Само...ве старалось оправдати ні свої ...ства над душею народа страшними словами про сепаратизм, про одрив України від Росії й тому подібними байками. Ми під час війни ...узнали, як дорога була царям ...ка правда була в цих замеканнях на сепаратизм. Національна темнота, безправ'я, були їм потрібні через що вони гальмували народню ...ту на Україні, що деморалізували ...ю сили між ними розбрат, знесилювали громади, до демократичности, ...ували повагу до «панського». ...на Україні серед певної частини ...ства руська мова вважається за ...ну.

...соціалісти, не можемо нехтувати ...ним способом організації, освіти, ...ення мас для нашої великої ...А який є легкий, економніший, ...ніший спосіб навчити людину чо...ти, як не на тій мові, на якій говорить він, його батьки, його товариші. Через те ми, українські соціал-...ати ставимо вимогу негайного ...ання всіх обмежень на українську ...ову, вимагаємо заведення навчання ...о школах на Україні українською ...ою. Вимагаємо заведення сеї мови також по всіх громадських, адміністративних і всіх инчих краєвих інституціях, що служать інтересам місцевої демократії. Для забезпечення національних прав ми вимагаємо установлення окремого Уряду на Україні, який має порядкувати місцевими справами, з власним виборним на підставі загального, рівного, безпосереднього, тайного виборчого права, Соймом.

Нам, соціалістам, забезпечення наших національних прав так само необхідно, як забезпечення прав восьмигодинного робочого дня. І без того і без другого ми не можемо вести вашу велику працю з успіхом. Нам треба усунути всі перешкоди, які стоять на шляху нам. Не ради сентиментальних почувань, не ради якихсь инчих мотивів, а тільки ради інтересів клясової боротьби і розвитку пролетарського руху на Україні ми вимагаємо забезпечення національних прав українського народу, автономії України. Довгий досвід нашої Партії показав, що без цього пролетарський рух на Україні засуджений на кволе, рахитичне істнування, що справа соціалізму не може стояти високо в тих масах, яким одібрано найлегчий, найпростіший спосіб освіти політичної, соціальної й громадської.

Товариші! Революція припала під час війни, яка вже одібрала у людськости багато сил, культурних надбань, яка нищить і руйнує живе життя. В такий час, коли гармати пожирають працю міліонів робітничих рук, невимовно трудно будувати новий лад. В інтересах цього нового ладу ми повинні бажати як найскоршого наближення миру. Не руйнуючи організації оборони, не вносячи дезорганізації в громадське життя, ми повинні організовано домагатись від нашого уряду заходів про наближення миру. Ми повинні звернутись до соціалістів нейтральних і воюючих держав з пропозицією зробити всі усилля, щоб покінчити війну без всяких анексій, без контрібуцій. Коли організовані робітничі маси всіх воюючих держав прийдуть до одностайної згоди, вони зможуть дати людськости той мир, якого вона так жагуче бажає, який так потрібний для творчого життя.

А поки що, товариші, до праці! Час не стоїть. Час гарячий, великий, який не повториться. Не можна гаяти ні хвилини з його. Набуваймо силу, організуймося в партійні організації, в професіональні спілки, в робітничі товариства, єднаймо їх в велику Армію Праці, яка має пробити шлях до всесвітнього краю соціалізму. За кирки, товариші, за молоти, куймо нашу силу.

Хай живе Соціалізм!

Хай живе Демократична Республіка!

Хай живе Автономія України!

Московський Комітет Української Соціаль-Демократичної Робітничої Партії.

Вступайте до Української С. Д. Р Партії!

Складайте членські внески і жертви!

Збірайте гроші на робітничу газету!

Адреса Бюро Петроградського Комітету Української Соціаль Демократичної Робітничої Партії; Петрогр. сторона Архирейська вул., № 6, тел. 440-20.

З УКРАЇНСКОГО ЖИТТЯ.

Національна Українська Рада в Петрограді.

...Березоля делегація від Українських політичних організацій Петрограду ...ала телеграму ради тимчасового уряду ...Ки. Львова в справі українців і ...ставлення до потреб місцевої людности управління Україною.

...Делегація, ознайомивши українське ...ство, передала Кн. Львову докладну ...ску і прохала негайного здійснення ...ки вимог не скликання Установчих ...ів.

...Голова уряду, вислухавши делегацію, ...ов, що тимчасовий уряд в цьому ...ку вже робить ще які заходи, але позаяк він як слід не знає українських потреб,—запропонував щоби українське громадянство йому допомогло. До сього додав, що тимчасовий уряд буде прислухатися до голосу народу і що уряд буде лічитися тільки з фактами.

Повернувшись од Кн. Львова, делегація визнала потрібним негайно утворити таку організацію, яка б безпосередньо допомогла здійснити наміченці в записці вимоги. 19 Березоля була скликана нарада тихже делегатів і представників ріжних українських партій, партій і товариств, в яких і складались. „Національна Українська Рада в Петрограді", яка мусить керувати всякими національними справами по здійсненю намічених заходів, а також виконавчий «Комітет Ради».

Рада постановила негайно оповістити людність України про своє істнування і порозумітись з Національною Радою в Київі та иншими містами України.

Українська маніфестація в Петрограді.

12 березоля відбулася панахида по Шевченкові і маніфестація Українців. Ще раніше призначенного часу стали сходиться українці міста Петрограду на пляцу перед Казанським собором. В годину дня товпа в де-кільки тисяч покривала всі східці собору і площу. Багато жовнірів Петроградського гарнізону. Де які прийшли цілими ротами. У всіх блакитно-жовті стрічки. Обличча радісні. Чути стриманий гомін-всюди по-українські. Це вперше вільно і людно справляється панахида на честь великого українського борця за правду і волю—Тараса Шевченка. Протоієрей Орнатський служив панахиду на східцях собору. З початку прот. Орнатський сказав промову. В ній вітає думку українців спомянути свого борця в ці великі дні всенародного свята і пропонує помолитись одночасно за всіх тих, які за добро народу і волю забиті. Вічну память співає вся численна громада. Після церковної панахиди—горожанська. Співають „Заповіт". Перший говорить П. Зайцев про національні та політичні ідеали Шевченка, його демократичні гасла. Схарактеризувавши його республіканські й федералістичні ідеї, промовець з'язує їх з завданнями менту і з національними вимогами української демократії. При кінці зголошує йому „Слава". Товпа підхоплює і довго лунає в повітрі „Слава". Потім виступають представники фінів, естів, литовців і польської молоді.

Представник організаційного комітета Гр. Голоскевич з'ясовує цілі маніфестації. Там, де він каже про негайне заведення народньої української школи, присутні, особливо жовніри, покривають його слова гучним ура. Вся ця величезна маса маніфестантів, яка досягала ве-кількох тисяч в порядку починає вливатись на Невський проспект. На вселчезних блакитно-жовтих й червоних прапорах майорять написи: «Хай живе вільна Україна", „Хай живе демократична федеративна республіка Росії", „Пролетарії всіх країн єднайтеся" і т. и. Оркестр грає марш Хмельницького. Спереду виступають кубанські козаки з прапорами. За ними депутації, гості, громадянство і жовнірство ідуть вітати революційне військо робітників в Таврич. дворці. Повний порядок панує в процесії. Коли співають «Заповіт», всі здіймають шапки. Біля Державної Думи процесію вітав П. Д. Соколов, член Виконавчого Комітету Ради Жовнірських і Робітничих Депутатів. Він каже що комітет визнає всі вимоги Української демократії і, визнаючи принціп федеративної республіки, буде разом з українською демократією боротись за її права. Далі йдуть ріжні привітання українцям. Оркестр грає «марсельезу».

Серед громадянства Петрограду, очевидців маніфестації, чути жвавий гомін.

Руйнуються казки про нездатність до життя українського руху, його штучність, які казки так щиро роспосюджувались старим урядом (правительством).

Тисячі робітників та жовнірів, що прийшли заявити про свої національні вимоги,—були відповідю сторонникам парізму.

Петроградський Комітет Української Соціаль-Демократичної Робітничої Партії закликає товаришів солдатів і робітників Петрограду вступати членами до Партії.

Адреса бюро П. К. У. С.-Д. Р. П. Петр. ст., Архирейська 6, тел. 440-20.

Головна Українська Рада.

В Київі заснувалася Головна Українська Рада, в яку війшли представники од робітників, од Українських с.-д., од Товариства Українських поступовців та од духовництва.

Така сама Рада заснувалась і в Одесі.

Українська маніфестація у Київі.

Відбулася велична українська маніфестація, в котрій взяло участь коло 100.000 людей. Під згуки військових оркестрів, маніфестанти, з сотнями прапорів з написами „Хай живе Вільна Україна" та инш. проходили центральними вулицями. В Володимирському соборі з ініціативи військового клюбу служили церковну відправу в память Шевченка, а на Софійському майдані літія, після чого відбувся парад військові та всеукраїнський мітінг.

Резолюція принята на зборах.

3-го березіля 1917 року.

Ми українці солдати, робітники та инше громадянство міста Петрограду, зібравшися на мітінгу, скликанному Петр. К. Укр. Соц. Дем. Роб. Парт. в числі 350 чел. постановили: вітать Раду Салд. і Робітн. Депутатів з перемогою старого царського уряду і вимагати від Ради Депутатів невідступно боротись за негайне припинення можливими засобами війни і за скликання як найшвидче Установчих Зборів які б перетворили Російську Імперію в Демократичну Федеративну Республіку, деб кожний нарід, а з окрема Український, мав право національно-територіальної автономії (самоврядування).

З'їзд кооператорів у Київі.

Губерниський кооперативний з'їзд постановив підтримувати нове правительство і закликати всіх змінювати новий лад. З'їзд визнає, що тільки демократична федеративна республіка Росії з автономією України забезпечить права українського народу. Українська ж мова повинна бути негайно заведена по школах і громадських та урядових установах на Україні.

З Одеси.

Український коліційний комітет постановив добиватися демократичної федеративної республіки і звернувся до Ради Робітничих Депутатів з закликом боротися за національно-територіальну автономію України.

Перший куратор-українець.

На посаду куратора (попечителя) Київської учебної округи призначено українця професора Василенка, якому тимчасове правительство пообіцяло якомога швидче завести по українських школах навчання українською мовою. Василенко від'їхав до Київа.

Український полк.

Київі одбулись збори українських официрів; вони вирішили заснувати український охочекомонсний полк.

Петроградський політичний український Клюб.

В Петрограді закладається політичний український клюб, в який увійдуть всі українські політичні організації.

Приїзд Шептицького.

18 березіля у Петроград приїхав український митрополит в Галичині, гр. Шептицький, якого старе царське правительство держало досі в монастирській тюрмі. На вокзалі митрополита вітали представники українського громадянства та инших націй.

Привітання американських українців.

100 об'єднаних українських організацій Америки шлють привітання вільній Росії та сподіваються скоро побачити вільною і Україну.

Бюро П. К. У. С.-Д. Р. П. повідомляє товаришів салдатів та робітників, що збори представників від салдатських та робітничих гуртнів одбуваються по понеділках, середах і пятницях, а загальні мітінги по неділях (помешкання Медичного Інституту, Петр. ст., Архирейська, 6).

Петроградський комітет української соціаль-демократичної робітничої партії. До всіх партійних організацій!

Товариші!

Стоїмо зараз перед завданнєм організації нашої Укр. С. Д. Р. П. Це завдання мусимо здійснити якомога швидче.

Революція застала нас розпорошеними. Тільки де-які нечисленні організації жили і проводили свою роботу. Але й вони не були звязані між собою.

Отже виявляється пекуча потреба в цій звязанности, координації сил і роботи.

До цього йти можна тільки шляхом партійного з'їзду. Скликати цей з'їзд взяло на себе ініціятиву бюро Центрального Комітету Партії.

Призначається вже час з'їзду на великоднему тижневі в Київі.

Отже, товариші, закладайте свої С.-Д. організації, відновляйте старі, обирайте представників на з'їзд, накладайте його програм.

В справі з'їзду звертайтесь в редакцію «Нашого Життя» (можна телеграфно).

П. К. У. С. Д. Р. П.

При Раді Робітничих і Салдатських Депутатів заснувалася Українська Соціалистична Фракція.

В справах фракції прохають звертатись в бюро Петрогр. Ком. Укр. С. Д. Роб. Парт. (Архієрейська, 6, тел. 440—20).

За редакцію відповідає

Сергій Бінуш.

Газету можна купувати і передплачувати:

1) в конторі газети Вас. остр., 11 линія, д. 14, кв. 33.
2) в Українській книгарні Петроградская стор., Большой пр., д. 1.
3) в Бюро Петр. Ком. Укр. С. Д. Р. П. Архієрейская д. 6.
4) книгарні „Трудъ" на розі Жуковської і Знаменської вул.
5) С. Сеценко Виборгський бік, Тіхінська вул., 12, кв. 65.

РЕДАКЦІЯ МІСТИТЬСЯ:

Вас. остр., 10 линія, д. 41, кв. 82.

Друкарня Видавничої Спілки «Ф. М. П. Якушев і К°». Птр., Невський, 166.